

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dnem 09.06.2022
Nejvyšší správní soud
v Brně dne 23.06.2022 Suchánková

ČESKÁ REPUBLIKA

RO Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: [redacted] se sídlem [redacted], zastoupena [redacted], advokátem se sídlem [redacted] proti žalované: **Ceská obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Stěpánská 567/15, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 17. 12. 2020, č. j. 59 A 5/2020 - 68,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovaná **j e p o v i n n a** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku **4 114 Kč** k rukám jejího zástupce [redacted], a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[I] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze a později tímto soudem postoupenou Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci (dále též „krajský soud“) se žalobkyně (provozovatelka wellness hotelu s nudistickou zónou) domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 27. 12. 2017, č. j. ČOI 130147/17/O100/2500/17/HI/Št, kterým žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí České obchodní inspekce, Inspektorátu Ústeckého a Libereckého (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 9. 2017, č. j. ČOI 114631/17/2500/0712/17/RZ/BL. Tímto rozhodnutím byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 10 000 Kč za spáchání přestupku podle § 24 odst. 7 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o ochraně spotřebitele“) ve spojení s porušením § 6 téhož zákona. Přestupku se měla dopustit tím, že v katalogu s cenami ubytování, který byl spotřebitelům k dispozici v recepci hotelu, deklarovala: „Pro váš klid a pohodu neumožňujeme pobyt dětem mladším 15-ti let“, a zároveň tím, že jednatel žalobkyně inspektorům správního orgánu I. stupně při kontrole na dotaz, proč neubytovávají děti do 15 let, sdělil, že služby v hotelu jsou postaveny tak, aby si ubytování spotřebitelé ve wellness odpočinuli.

Podle správních orgánů nebylo takto prezentované neumožnění pobytu dětem mladším 15 let založeno na objektivních a rozumných důvodech a odůvodněno legitimním cílem.

II.

[2] Krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zrušil napadené rozhodnutí žalované i rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, zohlednil především jeho aktuální náleze ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3212/18, který se týkal rovněž omezení poskytování ubytovacích služeb. Krajský soud zdůraznil, že podle uvedeného nálezu je pro posouzení otázky diskriminace významné, zda se poskytovatel služby chová vůči spotřebitelům při omezení ubytovacích služeb předvídatelně a transparentně a zda se jedná o zastupitelnou službu. Dále poukázal na to, že v posuzované věci připustila i žalovaná, že žalobkyní sledovaný cíl (zajištění klidného prostředí wellness hotelu) je možné považovat za legitimní. Neshoda panovala toliko ohledně toho, zda šlo tohoto cíle dosáhnout mírnějšími prostředky. Žalovanou uváděné mírnější prostředky však považoval krajský soud za přinejmenším diskutabilní. Posuzovaná věc totiž není srovnatelná s případem řešeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2014, č. j. 4 As 1/2014 - 28. Ten se sice rovněž týkal omezení vstupu na základě věku, avšak do restaurace, nikoliv do hotelu. Je přitom jisté rozdíl mezi tím, pokud je osoba vykázána pro rušení ostatních hostů z restaurace, a pokud je jí v polovině zrušen hotelový pobyt. Podle krajského soudu je pro posuzovanou věc podstatné, že podmínky pro poskytnutí ubytování nebyly zjevně svévolné či iracionální, že žalobkyně postupovala předvídatelně a transparentně, přičemž problémem nebyla ani nezastupitelnost poskytované služby. Krajský soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že jednáním žalobkyně nebyl porušen § 6 zákona o ochraně spotřebitele, a tedy nedošlo ke spáchání přestupku podle § 24 odst. 7 písm. c) téhož zákona.

III.

[3] Proti rekapitulovanému rozsudku podala žalovaná (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Zopakovala, že žalobkyně svým postupem skutečně sledovala legitimní cíl, a to vytváření klidného a tichého prostředí umožňujícího její klientele relaxaci. K dosažení tohoto cíle však podle ní využila nepřiměřených prostředků. Nemohla totiž presumovat, že každá osoba mladší 15 let bude narušovat odpočinek ostatních hostů hotelu, což platí zejména u dětí blížících se věku 15 let. Této skupině osob přístup do svého hotelu paušálně odepřela, přestože všichni její příslušníci nejsou stejní. Stěžovatelka připustila, že nynější případ není zcela srovnatelný se situací posuzovanou v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 1/2014 - 28. Žalobkyně však neprovozuje ani takové specializované ubytovací zařízení, u něhož Nejvyšší správní soud zřejmě pokládal plošné vyloučení dětí za akceptovatelné opatření (restaurace náležející k hotelu, který by byl určen výhradně k ubytování seniorů s tím, že při nabízení služeb je kladen důraz na zajištění naprosto tichého a klidného prostředí). Z hlediska možnosti věcného opodstatnění plošného zákazu pobytu dětí se služby nabízené žalobkyní nachází mezi oběma podobami podnikání v hotelnictví, které byly vymezeny v uvedeném rozsudku. Podle stěžovatelky nebyl v případě žalobkyně dán dostatečný důvod k preventivnímu vyloučení všech dětských spotřebitelů z možnosti využití nabízených služeb. Závěrem stěžovatelka uvedla, že nynější případ je významný pro účely její další úřední praxe. Proto jej předložila k posouzení Nejvyššímu správnímu soudu a navrhla, aby rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

pokračování

IV.

[4] Žalobkyně se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnila se závěry krajského soudu. Argumentaci stěžovatelky označila za aktivistickou. Stěžovatelka podle ní tak usilovně bojuje proti diskriminaci, až je otázkou, zda se ona sama diskriminace nedopouští. Po udělení pokuty totiž žalobkyně přistoupila k tomu, že své zařízení označila jako výhradně pro dospělé, neboť v České republice je standardně možné provozovat zařízení jen pro určitou klientelu (ženy, děti, dospělé,...). Zásah stěžovatelky tedy v konečném důsledku vedl k omezení osob ve věku mezi 15 a 18 lety. Stěžovatelka ve věci nezohlednila § 10 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, tedy základní principy, na kterých tento zákon stojí. Platí přitom, že je možné zakázat dětem do deseti let věku používání výtahu, aniž by se jednalo o diskriminaci. Naopak jde o přístup v souladu s rozumem průměrného člověka. V případě žalobkyně se dá konstatovat totéž. Rozum průměrného člověka by pak měl stát nad institucionálním aktivismem. Žalobkyně proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele *prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat.*

[8] Podle § 2 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též „antidiskriminační zákon“) se přímou diskriminací rozumí *takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru.*

[9] Podle § 7 odst. 1 téhož zákona *diskriminací není rozdílné zacházení z důvodu pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru ve věcech uvedených v § 1 odst. 1 písm. f) až j), pokud je toto rozdílné zacházení objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné. Ustanovení § 6 tím není dotčeno.*

[10] Judikaturu k problematice diskriminace Nejvyšší správní soud přehledně shrnul v opakovaně zmiňovaném rozsudku č. j. 4 As 1/2014 - 28. Zde vysvětlil, že diskriminací spotřebitele je třeba rozumět obchodní praktiky, které při srovnatelných transakcích nedůvodně zvýhodňují některé spotřebitele před jinými - cílem jejího zákazu je pak uzavírání shodných smluv za stejných podmínek. Citoval rovněž nálezný pléna Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 42/04, publikovaný pod č. 405/2006 Sb., N 112/41 SbNU 379, dle kterého *„ústavní zásada rovnosti v právech náleží k těm základním lidským právům, jež konstituují hodnotový řád moderních demokratických společností. Princip rovnosti je právně filozofickým postulátem, který je v rovině pozitivního práva garantován zákazem diskriminace. (...) ne každé nerovné zacházení s různými subjekty lze kvalifikovat jako porušení principu rovnosti, tedy jako protiprávní diskriminaci jedné skupiny subjektů ve srovnání se subjekty jinými. Aby k porušení tohoto principu došlo, musí být splněno několik podmínek: s různými subjekty, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci, se zachází rozdílným způsobem, aniž by existovaly objektivní a rozumné důvody pro uplatněný rozdílný přístup. Zde lze doplnit, že Evropský soud pro lidská práva ve své ustálené judikatuře*

obdobně konstatuje, že odlišnost v zacházení mezi osobami nacházejícími se v analogických nebo srovnatelných situacích je diskriminační, pokud nemá žádné objektivní a rozumné ospravedlnění, tj. pokud nesleduje legitimní cíl nebo pokud nejsou použité prostředky sledovanému cíli přiměřené. Rovněž Výbor OSN pro lidská práva při aplikaci čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech opakovaně vyjádřil názor, že vyloučení libovůle spočívá v tom, že nelze uplatnit diskriminaci mimo rozumná a objektivní kritéria (reasonable and objective criterions).“

[11] Co se týče Evropského soudu pro lidská práva, ten v rozsudku ze dne 11. 6. 2002, *Willis proti Spojenému království*, stížnost č. 36042/97, vymezil, že diskriminace spočívá v rozdílném zacházení s osobami nacházejícími se ve srovnatelné situaci, a to bez objektivního a rozumného zdůvodnění. V rozsudku ze dne 16. 11. 2004, *Ünal Tekeli proti Turecku*, stížnost č. 29865/96, dodal, že ne každé rozdílné zacházení je diskriminační. Aby bylo možné jednání za diskriminační označit, je třeba prokázat, že „s jinými osobami v analogické nebo v podstatných rysech podobné situaci je zacházeno výhodněji a že tento rozdíl v zacházení je diskriminační“ (srov. bod 48 uvedeného rozsudku). Z rozsudku ze dne 21. 2. 1997, *Van Raalte proti Nizozemsku*, stížnost č. 20060/92, vyplývá, že: „Rozdílné zacházení je však diskriminační, pokud nemá objektivní a rozumné zdůvodnění, jinými slovy, pokud nesleduje legitimní cíl nebo pokud neexistuje rozumný vztah přiměřenosti mezi použitými prostředky a cílem, o jehož dosažení je usilováno.“

[12] Významný je dále především samotný rozsudek č. j. 4 As 1/2014 - 28, který je z české judikatury věnující se problematice diskriminace nyní posuzované věci skutkově nejblíže. Nejvyšší správní soud se v něm totiž zabýval situací, kdy provozovatel restaurace umožnil vstup do restaurace pouze dospělým a dětem od šesti let v doprovodu rodičů. Dospěl přitom k závěru, že v dané věci došlo k nepřipustné diskriminaci spotřebitelů. Konstatoval, že „jednání žalobce, který do své provozovny umožňoval vstup pouze dospělým a dětem starším 6 let v doprovodu rodičů, by bylo možno hodnotit jako nikoli diskriminační povahy pouze tehdy, pokud by omezení vstupu mělo objektivní a rozumné (ospravedlnitelné) důvody, tedy jestliže by sledovalo legitimní cíl a prostředky použité k jeho dosažení by byly tomuto cíli přiměřené. I pokud by totiž bylo možno považovat za legitimní zájem žalobce na zajištění odpovídající úrovně čerpání služeb obchodní klientelou, na kterou se žalobce zaměřuje a která může být dětmi rušena, pak k dosažení tohoto cíle se nejeví jako přiměřené použití prostředků, spočívajících v obecném zákazu vstupu (všech) dětí do provozovny. V této souvislosti se žalobci nabízely mírnější prostředky vedoucí k témuž cíli, spočívající např. ve vykázaní, popř. omezení vstupu konkrétních dětí, které nad míru přiměřenou poměrům ruší ostatní hosty restaurace, popř. obledně kterých lze mít vzhledem k jejich chování při vstupu do restaurace v tomto směru důvodné obavy. V řízení nebyl prokázán ani jiný ospravedlnitelný důvod pro žalobcem provedené omezení vstupu dětí do provozovny. Takovými důvody, na jejichž základě lze přiměřeným a nezbytným způsobem omezit vstup dětí do provozovny, by mohlo být např. stavební řešení, které neumožňuje zajištění odpovídající úrovně bezpečnosti či které brání volnému pohybu po provozovně s kočárkem. Omezení vstupu dětí do provozovny je představitelné i pro povahu zde poskytovaných služeb, a to např. do provozoven, v nichž je distribuován výhradně sortiment, jehož prodej dětem je zakázán, a to i nad rámec požadavků zvláštní právní úpravy, jak je obsažena zejména v zákoně č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. též § 133 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů). Za ospravedlnitelný důvod pro zákaz vstupu dětí do provozovny ovšem nelze považovat žalobcem toliko v obecné rovině deklarované zaměření na určitý druh klientely, v daném případě na obchodní klientelu, která by mohla být dětmi při návštěvě restaurace rušena.“ Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako lichou argumentaci spočívající ve srovnání s omezením přístupu dětí k jiným činnostem, konkrétně návštěvám zdravotnických zařízení, filmových představení či jednání soudů a správních orgánů. Zdůraznil, že v těchto případech dochází k omezení na základě právních předpisů na daném úseku. Následně uvedl, že „[p]okud žalobce poukazuje na praxi v některých členských státech Evropské unie, kde jsou podniky oprávněny zaměřit se na určitý druh klientely a odeprýt poskytování služeb osobám jiným, pak nelze než konstatovat, že žalobce s výjimkou obecného tvrzení, že se významná část jeho hostů rekrutuje z obchodní klientely (zahraničních

pokračování

spolupracovníků Škoda Auto a.s.), nedoložil, že by se specializoval na určitou konkrétní skupinu zákazníků, např. že by hotel, k němuž předmětná restaurace náleží, byl určen výhradně k ubytování seniorů s tím, že při nabízení služeb je kladen důraz na zajištění naprosto tichého a klidného prostředí.“

[13] Ústavní soud se k problematice diskriminace spotřebitelů nejaktuálněji vyjádřil v oběma stranami zmiňovaném nálezu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3212/18, který v napadeném rozsudku zohlednil také krajský soud. Ústavní soud se v nálezu zabýval specifickou situací potenciální diskriminace na základě státní příslušnosti. Uvedl, že „[o]důvodněným a ústavně konformním omezením svobody podnikání a svobodného užívání vlastnického práva podnikatelů ve vztahu k jejich spotřebitelům je zákaz diskriminace při poskytování služeb, která by mohla mít za cíl zásah do jejich lidské důstojnosti či posilování ponižujících stereotypů, a proto je jakékoli rozlišování mezi spotřebiteli zakázáno v případech tzv. podezřelých důvodů, jimiž jsou např. rasa, pohlaví nebo národnost. Čl. 3 Listiny, antidiskriminační zákon ani evropská antidiskriminační směrnice však nezařazují jako zakázaný diskriminační důvod státní příslušnost (s výjimkou odlišného zacházení s občany z jiných členských států Evropské unie). Ostatně i státy rozlišují ve svém přístupu k jednotlivcům (např. možnost vstoupit bez administrativních překážek na území státu nebo být zaměstnán) právě podle jejich státní příslušnosti. Stěžovatel se tedy nedopustil rozlišování, které by mělo charakter zakázané diskriminace, a neslo ani o případ absence racionálního odůvodnění ve shora uvedeném smyslu.“ Vycházel tedy z teze do určité míry uzavřeného výčtu diskriminačních důvodů. Především tuto skutečnost pak zohlednil v odůvodnění nálezu, kde konstatoval, že ze strany poskytovatele služby nedošlo k nepřipustné diskriminaci spotřebitele, jelikož „důvody, pro které podminil ubytování v hotelu pro občany Ruské federace, nebyly zákonem zakázané, nenávistné, ponižující ani iracionální, nýbrž byly zjevně motivovány jeho bezprostřední reakcí na protiprávní akt anexe Krymu, kdy stěžovatel právě touto formou chtěl vyjádřit svůj nesouhlas s touto okupací.“

[14] V nynějším případě je situace odlišná. Žalobkyně se totiž měla dopustit diskriminace ze zákonem zakázaného důvodu – na základě věku. Závěry nálezu Ústavního soudu vycházející z teze uzavřeného výčtu diskriminačních důvodů proto nelze v nyní posuzované věci aplikovat. Ústavní soud nicméně v nálezu formuloval rovněž obecné závěry týkající se posuzování diskriminace: „o diskriminaci by se jednalo, pokud by důvod odepření ubytovací služby stěžovatele byl nenávistný, zjevně svévolný či zasahující do důstojnosti jeho spotřebitele a rozlišující z některého z výše uvedených podezřelých důvodů. Důvody, pro které si ubytovatel sám omezí potenciální klientelu, přitom mohou být různé a mohou se pohybovat na škále počínaje racionální a konče podivínstvím. Podivínským byl určitě hostinský v Cimrmanově Hospodě na mýtince, který vždy toužil mít hospodu, ale nechtěl, aby tam chodili lidé. Racionálním může být naopak zaměření restaurace či hotelu na určitý typ klientely. Některá restaurace bude třeba 'janouškovská' a její provozovatel bude dopředu avizovat, že si nepřejí, aby tam chodili příznivci jiných klubů – z pochopitelného důvodu, jelikož se obává střetů mezi nimi a tedy hrozby škod. Přirozená je rovněž stylizace pobostinského zařízení určitým způsobem – např. časově (tricátá léta), regionálně (irský pub), genderově (kluby gentlemanů či dámské kluby), podle stravovacích návyků či přesvědčení provozovatele (veganská restaurace) nebo věkově (kavárna pro mírně pokročilé). V těchto případech je logické, že podnikatel cílí na určitý 'segment trhu' a všichni jeho zákazníci musí počítat s tím, že návštěvou jeho zařízení se dostanou do určitého specifického prostředí. Podstatné je proto, že při hodnocení každého konkrétního případu je nutno si položit otázku, zda důvod pozitivní preference či negativního 'odrazování' hostů je racionální a třeba i ekonomicky odůvodněný a není motivován primárně nenávistí. Ústavní soud má za to, že toto odlišování není tak náročné, jak se může na první pohled jevit, jelikož i pro průměrného pozorovatele jsou tyto hranice zpravidla očividné. Pokud proto provozovatel ubytovacího zařízení z poskytování této služby zcela vyloučí někoho jen pro jeho etnickou příslušnost, náboženství, zdravotní handicap či barvu pleti, nejde o nic jiného než o výraz nenávisti, která nemá být státem a ani společností tolerována.“

[15] Kromě popsaného nenávistného důvodu Ústavní soud zdůraznil rovněž předvídatelnost chování podnikatele a zastupitelnost poskytované služby. Nález založil rovněž na specifických předpokladech úspěšného podnikání, když uvedl, že „[j]e ostatně jedním ze základních předpokladů

úspěšného podnikání schopnost odlišit se od konkurentů, nalézat příslovečné 'mezery na trhu'. Nedává totiž velký smysl hned vedle prosperující samoobsluhy otevřít samoobsluhu jinou a nabízející zcela stejný sortiment, nýbrž je rozumné se snažit oslovit buď zcela jiný okruh zákazníků (typicky tzv. farmářské prodejny), anebo sice zákazníky stejné, avšak s jiným sortimentem zboží“ (bod 21). Je proto „zcela přirozené, že i podnikatelé v oblasti pobostinství a ubytovacích služeb se snaží od sebe navzájem odlišovat. Provozovatel penzionu či hotelu se tak bude snažit potenciální zákazníky zaujmout cenou, dobrou kuchyní, možností ubytování 'domácích mazlíčků', chráněným parkovištěm, bazénem a saunou, tichou polohou místa či zaměřením na rodiny s malými dětmi apod.“

[16] Problematikou omezení přístupu ke službám na základě věku se zabýval rovněž veřejný ochránce práv, a to konkrétně ve věci vyloučení přístupu dětí mladších dvanácti let do provozoven velkoobchodu, jehož služby byly podmíněny držením živnostenského oprávnění. Ve zprávě ze dne 9. 8. 2011, sp. zn. 136/2011/DIS/AHŘ, uvedl: „[r]ozdílné zacházení není diskriminací, pokud sleduje legitimní cíl a cíle je dosahováno přiměřenými a současně nezbytnými prostředky (ustanovení § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona). V posuzovaném případě by bylo třeba dospět k závěru, že zákaz vstupu dětí a jejich doprovodu je přiměřeným a nezbytným prostředkem vedoucím k cíli, kterým má být bezpečnost dětí. Ta má být ohrožena u dětí mladších 12 let, poněvadž řidič vysokozdvizného vozíku má výhled až nad 140 cm od země (což je zpravidla výška dítěte ve věku 12 let). Přítomnost mladších dětí byla podle představitelů společnosti v prodejnách testována, ale neosvědčila se, neboť hrozící riziko bylo příliš velké.“ Také veřejný ochránce práv tedy při posuzování diskriminace vychází z cíle a přiměřenosti prostředků, jimiž je cíle dosahováno.

[17] Z výše citovaných ustanovení právních předpisů a závěrů judikatury vycházel Nejvyšší správní soud při posouzení důvodnosti kasační stížnosti. Zohlednil přitom premisu Ústavního soudu, že nelze v každém rozdílném zacházení spatřovat diskriminaci, ale je nutné položit si otázku, „zda důvod pozitivní preference či negativního 'odrazování' hostů je racionální a třeba i ekonomicky odůvodněný a není motivován primárně nenávistí.“

[18] V posuzované věci není mezi stranami sporné, že se žalobkyně svým jednáním spočívajícím ve vyloučení osob mladších 15 let z jí poskytovaných služeb snažila dosáhnout legitimního cíle, a to zajištění klidného prostředí vhodného pro relaxaci a poskytování wellness služeb jejím klientům. I stěžovatelka setrvala připouští, že se jednalo o legitimní cíl. Předmět sporu leží především v tom, zda žalobkyně zvolila pro dosažení tohoto cíle vhodné prostředky, či zda její přístup již představuje diskriminaci při poskytování služeb na základě věku.

[19] Jak bylo vysvětleno výše, nejvíce podobnou situací se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku č. j. 4 As 1/2014 - 28. Dovedl přitom, že mohou existovat přípustné případy omezení přístupu dětí do určitých provozoven, a to nejen na základě např. stavebního řešení, ale rovněž s ohledem na povahu poskytovaných služeb. Jako konkrétní případ uvedl provozovny poskytující výhradně sortiment, jehož prodej je dětem zakázán. Zároveň sice konstatoval, že za ospravedlnitelný důvod pro zákaz vstupu dětí do provozovny nelze považovat toliko v obecné rovině deklarované zaměření na určitý druh klientely, která by mohla být dětmi při návštěvě restaurace rušena, tento závěr ale nelze chápat jako závěr absolutní. Naopak je nutné jej vykládat ve vztahu k poskytovaným službám - tedy k případu restauračního zařízení. Ostatně Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku tamnímu stěžovateli vytkl, že nedoložil, že by se specializoval na určitou konkrétní skupinu zákazníků, např. že by hotel, k němuž předmětná restaurace náleží, byl určen výhradně k ubytování seniorů s tím, že při nabízení služeb je kladen důraz na zajištění naprosto tichého a klidného prostředí. Zjevně tedy připustil možnost, že i toto zaměření může být pro posouzení otázky diskriminace relevantní.

pokračování

[20] I přes zdánlivou podobnost případů je zde proto dán podstatný rozdíl. Ten spočívá v povaze poskytovaných služeb a zjištěného skutkového stavu v otázce prokázání zaměření se na určitou klientelu. Zatímco v rozsudku č. j. 4 As 1/2014 - 28 byla posuzována situace omezení přístupu do restaurace, tedy poskytování relativně krátkodobé služby, jejíž trvání bude v řádu maximálně nižších jednotek hodin, nyní jsou posuzovány ubytovací služby hotelu, nadto wellness hotelu s nudistickou zónou, který je ze své podstaty zaměřen na odpočinek a relaxaci. Jedná se tedy o poskytování služeb, které jsou natolik specifické, že je nelze srovnávat s provozem běžného restauračního zařízení, potažmo ani standardního ubytovacího zařízení. Přestože žalobkyně neprovozuje hotel, který by byl zaměřen pouze na seniory, jejím podnikatelským záměrem je zjevně poskytování ubytování s wellness v klidném relaxačním prostředí, tedy spíše kategorii služeb zmíněných v rozsudku č. j. 4 As 1/2014 - 28 jako příklad, kdy lze ospravedlnit odeprání poskytování služeb určitým osobám.

[21] Při zohlednění výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že krajský soud věc posoudil správně. Jednání žalobkyně skutečně nenaplnňuje znaky skutkové podstaty přestupku podle § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, neboť se nejedná o diskriminaci ve smyslu § 6 téhož zákona. Tomuto závěru konvenuje jak výše provedené srovnání se závěry rozsudku č. j. 4 As 1/2014 - 28, tak obecné závěry nálezu Ústavního soudu. Motiv žalobkyně zjevně nebyl nenávistný, svévolný či zasahující do důstojnosti spotřebitele, ale jednalo se o standardní podnikatelský záměr. Žalobkyně se logicky zaměřila na určitý typ klientely, přičemž toto odlišení považuje Nejvyšší správní soud za racionální a ekonomicky odůvodněné a zároveň i zcela přirozené, jak nastínil Ústavní soud. Žalobkyně rovněž postupovala transparentně a předvídatelně, když podstatné informace uváděla na svých webových stránkách a v propagačních materiálech. S ohledem na zaměření, vybavení a zázemí hotelu nelze tvrdit, že by zaměření podnikání žalobkyně bylo toliko obecně deklarované, jako v případě situace posuzované v rozsudku č. j. 4 As 1/2014 - 28. Naopak žalobkyně zjevně do svého podnikatelského záměru investovala a svůj hotel mu přizpůsobila. Povaha poskytovaných služeb ostatně nebyla sporná.

[22] Lze rovněž poukázat na praxi v jiných členských státech Evropské unie, z níž plyne, že poskytování služeb wellness hotelu pro klientelu od určité věkové kategorie je možné považovat za do určité míry standardní. Takový přístup byl např. v Německu aprobován i soudně, a to konkrétně rozsudkem německého Spolkového soudního dvora (*Bundesgerichtshof*) ze dne 27. 5. 2020, sp. zn. VIII ZR 401/18. Podle tohoto rozsudku se nejedná o diskriminaci, pokud chce hotel ubytovat pouze hosty starší 16 let, za podmínky, že hotel nejedná svévolně, když děti vyloučí, ale vychází z jasného podnikatelského cíle v rámci svého obchodního modelu. Spolkový soudní dvůr v rozsudku uvedl, že odvolací soud správně považoval za legitimní cíl ekonomické zájmy žalované, jejichž podstatou bylo umístit se na trhu jako wellness a konferenční hotel se speciální nabídkou. Za účelem dosažení tohoto cíle se žalovaná může odvolat na svobodu výkonu svého povolání, která v tomto případě zahrnuje i možnost vyloučit z okruhu své nabídky plošně osoby do 16 let. Judikatura zahraničních soudů samozřejmě není pro posouzení věci právně závazná, nicméně potvrzuje praxi v jiných členských státech Evropské unie. Tu ostatně doložila žalobkyně již v řízení před krajským soudem ukázkami z katalogů konkurenčních hotelů či záznamy z vyhledávání ubytovacích nabídek z vyhledávače Google.

[23] Z povahy poskytovaných služeb a podnikatelského záměru žalobkyně pak vyplývá, že opatření přijaté žalobkyní v podobě poskytování služeb pouze osobám starším 15 let je možné považovat za přiměřené. Jak správně podotkl krajský soud, je podstatný rozdíl vykázat někoho od oběda z restaurace a vykázat někoho v půlce pobytu z ubytovacího zařízení. Nelze navíc přehlížet další specifika poskytovaných služeb, především nudistickou zónu v celém prostoru wellness. Lze si jen těžko představit aplikaci mírnějších opatření navržených v rozhodnutí

správního orgánu I. stupně. Předně, vykázáním dětí již rušících hosty by zjevně došlo k popření cíle, který žalobkyně sledovala. Hosté by již byli rušeni, a to v situaci, kdy klid na relaxaci má být hlavním benefitem poskytovaných služeb. V případě „preventivní selekce“ dětí při vstupu do hotelu na základě vyhodnocení jejich chování se pak jedná o zcela neurčitou úvahu a Nejvyššímu správnímu soudu není vůbec zřejmé, jak by snad tato selekce měla probíhat. Značné pochyby lze mít i o její úspěšnosti. Za obdobně scestné lze označit úvahy stěžovatelky vztahující se k problematice přítomnosti dětí v nudistické zóně, které jsou uvedeny v napadeném rozhodnutí. Případné rozdělení wellness na mužskou a ženskou část, či zamezení vstupu dětí toliko do wellness zóny by zcela popřelo účel návštěvy zařízení. Buď by dospělým párům nebyla umožněna společná relaxace, nebo by byl hotel žalobkyně ve vztahu k osobám mladším 15 let v podstatě standardním hotelem. Byť se tedy opatření mohou jevit jako mírnější, nemohou dosáhnout požadovaného cíle a jejich aplikace by rovněž podstatně měnila (deformovala) původní podnikatelský záměr žalobkyně, jímž je poskytnutí komplexní služby spočívající v zajištění zážitku v podobě ničím nerušené relaxace v tichém a klidném prostředí (nikoliv pouze prostá ubytovací služba).

[24] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že opatření přijatá žalobkyní byla přiměřená, a to s ohledem na povahu poskytovaných služeb a cílů, jichž se těmito opatřeními snažila dosáhnout. Postup žalobkyně odpovídá jak výše citovanému znění zákona, tak uvedené judikatuře. Krajský soud tedy posoudil věc správně.

[25] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[26] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto je povinna nahradit úspěšné žalobkyni náklady zastoupení ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], spolu s paušální náhradou hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Advokát žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty; odměna za zastupování se tak zvyšuje o tuto daň ve výši 21 %; výsledná částka činí 4 114 Kč. Tuto částku je stěžovatelka povinna vyplatit k rukám zástupce žalobkyně do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2022

Mgr. David Hipšr v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Kučerová